No. ४६३४

Title मंत्रमहोदधौ शतचण्डी प्रयोग०

Author महीधरः० कृष्णभट्ट० नारायणभट्ट सूनुः

Extent २३ पत्राणि Age सं. १९१०

Subject तंत्रम्

मंत्रमहोदध्यनुसारी पूजनचण्डीप्रयोगः

५६३५

बस्ता ८

मन्त्रमहोदध्युक्तश्रीशातचराजीप्रयोगः

४६३४

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ शतचंडिविधि ॥ तत्र मूलवचनानि ॥ शंकरस्य भवान्या वा प्रासाद
निकटे शुभं ॥ मंडपं द्वारवेद्याढ्यं कुर्यात्सध्वजतोरणं ॥ तत्र कुंडं प्रकुर्वीत प्रतीच्यां मध्यतोऽपि वा
स्नातान्नित्यकृत्यांश्च वरणुयाद्ब्राह्मणान्दश वाऽष्टवान् ॥ जितेंद्रियान्सदाचारान्कुलीनान्सत्यवादि
नः ॥ सुसंपन्नांश्चंडिकापाठरतान्दक्षाद्यावत ॥ मधुपर्कविधानेन स्वर्णवस्त्रादिदानतः
जपार्थमासनं मालां दद्यात्तेभ्योऽपि भोजनं ॥ तेऽपि हविष्यान्नमश्नंतो मंत्रार्थाकलमानसाः ॥ भू
मौ शयानाः प्रत्येकं जपेयुश्चंडिकास्तवं ॥ मार्कंडेयपुराणोक्तं दशावृत्तः सचेतसः ॥ नवार्णं चं
डिकावमंत्रं जपेयुश्चायुतं पृथक् ॥ यजमानः पूजयेच्च कन्यानां दशकं शुभं ॥ द्विवर्षाद्याद
शाब्दांताः कुमारीः परिपूजयेत् ॥ गंधैः पुष्पैर्भक्ष्यभोज्यैर्वस्त्रैराभरणैरपि ॥ वेद्यां विरचितेऽर
म्ये सर्वतोभद्रमंडले ॥ घटं संस्थाप्य विधिवत्तत्रावाह्यार्चयेच्छिवां ॥ तदग्रे कन्यकाश्चापि पू १

पिपूजयेद्बहुलेनापि ॥ उपचारैश्च विविधैः पूर्वोक्तावरणान्यपि ॥ एवं चतुर्दिनं कृत्वा पंचमे
होममाचरेत् ॥ पायसान्नैस्त्रिमध्वक्तैर्द्राक्षारंभाफलैरपि । मातुलुंगैरिक्षुदंडैर्नारिकेलैः पुरैस्ति
लैः ॥ जातीफलैराम्रफलैरन्नैर्मधुरवस्तुभिः ॥ २ सप्तशत्या दशावृत्त्या प्रतिश्लोकं हुतं चरेत्
अयुतं च नवार्णेन स्थापितेग्नौ विधानतः ॥ हुत्वा नवार्णदेवानां होमं तन्नाममंत्रतः ॥ हु
त्वा पूर्णाहुतिं सम्यक् देवमग्निं विसृज्य च ॥ अभिषिंचेद्यष्टारं विप्रो यथाकलशोदकैः ॥ नि
ष्कं सुवर्णमथवा प्रत्येकं दक्षिणां दिशेत् ॥ भोजयेच्च शतं विप्रान्भक्ष्यभोज्यैः पृथग्विधैः ॥ ते
भ्योपि दक्षिणां दत्वा गृह्णीयादाशिषस्ततः ॥ एवं कृते जगद्वश्यं सर्वे नश्यंत्युपद्रवाः । राज्यं धने
श्वर्यापुत्रानिष्टमन्यल्लभेत च ॥ एतद्दशगुणं कुर्याच्चंडीसाहस्रजं विधि ॥ इति मंत्रमहोदधौ शत
चंडीविधिमूलवचनानि ॥ तत्र यजमानः शुभे देशे मंडपं चिकीर्षुर्गणेशकूर्मशेषवसुधा

सहस्र

नांप्रजनंदत्वाशतचंद्रांषोडशहस्तांसहस्रचंद्रांविंशतिहस्तंमंडपंप्रसाध्यताम्रपात्रेऽर्घ्यमादा
यजानुभ्यामवनिंगत्वा॥आगच्छसर्वकल्याणिवसुधेलोकसाक्षिणि॥उद्धृतासिवराहेण
सशैलवनकाननां॥मंडपंकारयाम्यद्यसद्धूर्ध्वंशुभलक्षणं॥गृहाणार्घ्यंमयादत्तंप्रसन्नाशु
2 भदाभव॥इतिभूम्यैअर्घ्यंदत्वास्योनापृथिविभवेतिभूमिंप्रार्थ्यशतचंद्रांषोडशहस्तंस
हस्रचंद्रांविंशतिहस्तंमंडपंविधायतन्मध्येदशान्याहस्तमात्रांघ्नांगुलवप्रांग्रहवेदींकृ
त्वापश्चिमेशतचंद्रांद्विहस्तांसहस्रचंद्रांचतुर्हस्तांपञ्चहस्तांवाचतुरस्रंपद्मकुंडंवाकुर्यात्
मंडपमध्येऽष्टकोणांहस्तोच्चांवेदींकृत्वातदुपरिसर्वतोभद्रमंडलंकृत्वोपरिवितानादिब
ध्वाशतचंद्रांपलेनतदर्धेनतदर्धेनवासहस्रचंद्रांतुपञ्चपञ्चकेनतदर्धेनवाऽष्टादश
भुजांदेवीमूर्त्तिंकुर्यात्॥अथप्रयोगः॥कर्त्ताशुभेऽह्निसपत्नीकःस्नात्वाभ्यंगोऽस्नापितःपूर्णे २

कृत्वागृहस्तोमंकृत्वाऐंभिरितिमंडपंप्रदक्षिणीकृत्यपश्चिमद्वारेणप्रविश्योपविश्याचम्यप्राणा
नायम्यदेशकालौसंकीर्त्यममदुर्गाप्रीतिद्वारासर्वापच्छांतिपूर्वकंदीर्घायुर्विपुलधनपुत्रपौत्रा
द्यनवच्छिन्नसंततिवृद्धिस्थिरलक्ष्मीकीर्तिलाभशत्रुपराजयसदभीष्टसिध्यर्थंममामुकका
र्यसिध्यर्थंवासनवग्रहमखांशतचंडींस्वयंब्राह्मणद्वारावाकरिष्ये॥तदंगत्वया॥गणेशपू
जनंपुण्याहवाचनंमातृकापूजनं॥नांदीश्राद्धंचकरिष्ये॥इतिसंकल्प्यतानिकृत्वा॥आ
चार्यंवृत्वाप्रार्थयेत्॥आचार्यस्तुयथास्वर्गेशक्रादीनांबृहस्पतिः॥तथात्वंममयज्ञेस्मि
न्नाचार्योभवसुव्रतेति॥ततोब्रह्माणंवृत्वा॥यथाचतुर्मुखोब्रह्मास्वर्गेलोकेपितामहः॥
तथात्वंममयज्ञेस्मिंत्वंनोगुरुःपितामातात्वंप्रभुस्त्वंपरायणं॥त्ववसादाद्धिविप्रर्षेसर्वमेस्या
न्मनोगतं॥सादस्यंब्रारूपयज्ञेस्मिन्प्रसन्नस्त्वंसदाभव॥ब्रह्माभवद्विजोत्तमेतिप्रार्थयेत्॥

ततः सदस्यं ॥ गणेशजपार्थं चैकं ब्राह्मणं वृत्वा । अस्मिन्कर्मणि ऋत्विक्त्वेन त्वामहं वृणे ॥ इति
शान्त्यं प्रोच्य चतुरृत्विजो वृणुयात् ॥ आचार्यो दद्यामः ॥ पृथगाचार्यपक्षे दद्याम ब्रह्मणः ॥ त
तो मंडपपक्षे ऽष्टौ द्वारपालान्वृत्वा सर्वेषां प्रार्थना ॥ अस्य यागस्य निष्पत्तौ भवंतो ऽभ्यर्थिता म
3 या ॥ सुप्रसन्नाः प्रकुर्वन्तु ॥ ॐ गां लिकं विधिपूर्वकमिति ॥ ततः संभवे सर्वेषां मधुपर्कपूजां कृत्वा
अंगुलीयककर्णभूषणवस्त्रद्वयजलपात्रासनार्घ्यपात्राणि दद्यात् ॥ द्विगुणमाचार्याय ॥ आ
याचार्यो ॥ यदत्र संस्थितं भूतं स्थानमाश्रित्य सर्वदा ॥ स्थानं त्यक्त्वा तु तत्सर्वं यत्रस्थं तत्र गच्छतु
॥ इति सर्षपान्विकीर्य पंचगव्येन कुशैः ॐ शिवो हव्येति ऋचेनापो हिष्ठेति ऋचेन च मंडपं
प्रोक्ष्य स्वस्त्ययनं तार्क्ष्यमिति मंत्रद्वयं पठेत् ॥ ततस्तु लोकप्रकारेण मंडपपूजां प्रागग्निस्था
पनात्कुर्यात् ॥ अथाचार्यो ग्रहवेद्यां ग्रहान्संस्थाप्य संपूज्य मध्यवेद्यां पीठे उपविश्याचम्य २

प्राणानायम्य ॥ पृथ्वीत्यस्यमंत्रस्य ॥ मेरुपृष्ठऋषि ॥ कूर्मोदेवता ॥ सुतलंछंदः ॥ आसने विनियोगः
॥ पृथ्वित्वयाधृतालोकादेवित्वंविष्णुनाधृता ॥ त्वंचधारयमांदेवीपवीत्रीकुरुचासनं ॥ अपसर्पंतुये
भूतायेभूताभूमिसंस्थिता ॥ येभूताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया ॥ अपःक्रामंतुभूतानिपि
शाचाःसर्वतोदिशं सर्वेषामविरोधेनब्रह्मकर्मसमारभे ॥ अनंतासनायनमः ॥ विमलासनायन
मः ॥ पद्मासनायनमः ॥ सर्वशक्तिकमलासनायनमः ॥ इत्यासनविधिंकृत्वा ॥ दिव्यदृष्ट्यावलोक
नेनदिव्यान्विघ्नानुत्सार्य ॥ फट् इतिमंत्रेणप्रोक्षणेनांतरिक्षस्थान्भूमौवामपादपार्ष्णिघातेन
भौमान् ॥ उत्सार्य ॥ अस्त्रायफट् इतितालत्रयंकृत्वा ॥ ॐ नमःसुदर्शनायअस्त्रायफट् इतिमंत्रे
णछोटिकयानुज्ञयाऽग्निप्राकारंकृत्वामूलेनाचम्यप्राणानायम्यदेशकालौसंस्मृत्वाऽस्मिन्शरी
तचंडीकर्मणिश्रीमहालक्ष्म्याःनवार्णविधिनान्यासपूजादिकरिष्ये ॥ इति संकल्प्य ॥ भूतशु

ध्विं कुर्यात् ॥ यथा मूलाधारस्थितां बिसतंतुतनुनिभां विद्युत्प्रभां कुंडलिनीं ध्यात्वा मूलाधारा
द्युत्थाप्य सुषुम्नामार्गेण हृदयमानीय हृदयात् प्रदीपकलिकाकारं जीवमादाय ब्रह्मरंध्रगतं
स्मरेत् । हंसः इति मंत्रेण जीवं ब्रह्मरंध्रस्थब्रह्मणि संयोज्य ॥ पादादी । जानुपर्यंतं । चतुष्कोणं
वज्रांकितं लं बीजयुक्तं स्वर्णवर्णं ब्रह्मनिवृत्तिसमानवायुयुक्तं भूमंडलं स्मरेत् । जन्वाद्यानाभि
अर्धचंद्राकारं पद्मद्वयान्वितं वं बीजयुक्तं श्वेतं विष्णुप्रतिष्ठोदानवायुयुक्तं वं बीज जलमंडलं
स्मरेत् । नाभेराहृदयां त्रिकोणं स्वस्तिकान्वितं रं बीजयुक्तं रक्तं रुद्रविद्याव्यानवायुयुक्तं व
ह्निमंडलं स्मरेत् । हृदयाद्याभ्रूमध्यं वृत्तं षड्बिंदुलांछितं यं बीजयुक्तं धूम्रवर्णं ईश्वरशांत्य ।
पानवायुयुक्तं वायुमंडलं स्मरेत् । भ्रूमध्याद् ब्रह्मरंध्रं वृत्तं हं बीजयुक्तं शुद्धं सदाशिवशांत्यती
ताप्राणवायुयुक्तं आकाशमंडलं स्मरेत् ॥ एवं भूतानि संचित्य प्रत्येकं प्रविलापयेत् ॥ भुवं जले ७

प्रविलापयामि ॥ जलं वह्नौ ॥ वह्निं वायौ ॰ ॥ वायौमाकाशे ॰ ॥ आकाशमहंकारे ॰ ॥ अहंकारं म
हत्तत्वे ॰ ॥ महत्तत्वं प्रकृतौ ॰ ॥ प्रकृतिमात्मनि ॰ ॥ एवं प्रविलाप्य ॥ वामकुक्षौ पापपुरुषं वि
चिंत्य यं बीजेन अ वारमावर्त्तितेन पूरकेण स्वशरीरयुतं संशोष्य रं बीजेन ॥ ६४ ॥ वारमाव
र्त्तितेन कुंभकेन स्वशरीरयुक्तं पापपुरुषं दहेत् ॥ ततः पापपुरुषभस्म एथक् कृत्वा यं बीजेन
१६ ॥ वारमावर्तितेन रेचकेन बहिर्निःसार्य वं स्यमृतबीजेन स्वशरीरं समाप्लाव्य लं बीजे
न घनीकृत्य हं बीजेन अंगानि रचयेत् ॥ तत आकाशादीनि भूतान्युत्पादयेत् ॥ आत्मनः
प्रकृतिः ॥ प्रकृतेर्महान् ॥ महतोऽहंकारः ॥ अहंकारादाकाशः ॥ आकाशाद्वायुः ॥ वायोरग्नि
ओषधयः ः ॥ अग्नेरापः ॥ अद्भ्यः पृथिवी ॥ पृथिव्या ओषधीभ्योऽन्नं ॥ अन्नाद्रेतः । रेतसः पुरुषः ॥ स वा ए
ष पुरुषोऽन्नरसमयः ॥ एवं भूतान्युत्पाद्य कुंडलिनीं ब्रह्मणः सकाशात्सुधाप्लावितं जीवमा

दाय सोऽहं मंत्रेण हृदये संस्थाप्यम् आधारगतां स्मरेत् ॥ इति भूतशुद्धिः ॥ अस्य प्राणप्र
तिष्ठा मंत्रस्य ॥ ब्रह्मविष्णुमहेश्वरा ऋषयः ॥ ऋग्यजुःसामानि छंदांसि ॥ चैतन्यरूपिणी जग
त्सृष्टिकर्त्री प्राणशक्तिर्देवता ॥ आं बीजं ह्रीं बीजं ॥ क्रों कीलकं ॥ प्राणप्रतिष्ठापने विनियोगः ॥ ॐ आं
ह्रीं क्रों अं कं ५ आकाशवाय्वग्निजलभूम्यात्मने ॥ आं अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ आं ह्रीं क्रों इं चं ५ श
ब्दस्पर्शरूपरसगंधात्मने ईं तर्जनीभ्यां ॥ ॐ आं ह्रीं क्रों उं टं ५ श्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणात्मने
ऊं मध्यमाभ्यां ॥ ॐ आं ह्रीं क्रों एं पं ५ वाक्पाणिपादपायूपस्थात्मने ऐं अनामिकाभ्यां ॥ ॐ
आं ह्रीं क्रों ओं यं ५ वचनादानविहरणोत्सर्गानंदात्मने औं कनिष्ठिकाभ्यां ॥ ॐ आं ह्रीं क्रों अं
शं ५ मनोबुद्ध्यहंकारचित्तात्मने अः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ एवं हृदयादि ॥ ध्यानं ॥ रक्ता
ब्धिपोतारुणपद्मसंस्थां पाशांकुशौ विक्षुशरासबाणान् ॥ शूलं कपालं दधतीं कराब्जै रक्तां ५

त्रिनेत्रां प्रणमामि देवीं ॥ इति ध्यात्वा मानसा संपूज्य हृदि हस्तं निधाय त्रिवारं प्राणप्रतिष्ठामंत्रं जपे
त् ॥ मंत्रश्च ॥ ॐ आं ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं सः मम प्राणा इह प्राणाः ॥ ॐ आं ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं
सं हं सः मम जीव इह स्थितः ॥ ॐ आं ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं सः मम सर्वेन्द्रियाणि ॥ ॐ आं ह्रीं
क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं सः मम वाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु
स्वाहा ॥ ततः पंचदशप्रणवान् जपेत् ॥ अथ मातृकान्यासः ॥ अस्य मातृकाविद्यायाः ॥ ब्रह्मऋ
षिः ॥ गायत्री छंदः ॥ मातृकासरस्वती देवता ॥ हलो बीजानि ॥ स्वराः शक्तयः ॥ न्यासे विनियोग
ः ॥ अं कं ५ आं अंगुष्ठाभ्यां० ॥ इं चं ५ ईं तर्जनीभ्यां० ॥ उं टं ५ ऊं मध्यमाभ्यां० ॥ एं तं ५ ऐं अनामि
काभ्यां० ॥ ओं पं ५ औं कनिष्ठिकाभ्यां० ॥ अं यं १० अः करतलकरपृष्ठाभ्यां न० ॥ एवं हृदयादि
ध्यानं ॥ पंचाशद्वर्णैरचितांगभागां धृतेंदुखंडां कुमुदावदातां ॥ वराभयपुस्तकमक्षसू

त्रं गिरं भजे सदधतिं त्रिनेत्रां ॥ इति ध्यात्वा ॥ मनसा संपूज्य न्यसेत् ॥ कंठस्य षोडशारदले अं दक्षि
6 णेन षोडश स्वरान्न्यसेत् ॥ अं नमः इत्यादि ॥ हृदि १२ दले कादि ठांतान् ॥ नाभौ १० दले डादि
फांतान् ॥ लिंगमूले ६ दले बादि लांतान् ॥ आधारे ४ दले वादि सांतान् ॥ भ्रूमध्ये २ दले हं ॥ न
मः ॥ क्षं नमः ॥ इति संमातृका ॥ अथ बहिर्मातृका ॥ ऋष्यादि पूर्ववत् ॥ अं नमः ललाटे ॥ आं नमः मु
खवृत्ते ॥ इं नमः दक्षनेत्रे ॥ ईं नमः वामनेत्रे ॥ उं नमः दक्षकर्णे ॥ ऊं नमः वामकर्णे ॥ ऋं नमः दक्ष
नासापुटे ॥ ॠं नमः वामनासापुटे ॥ ऌं नमः दक्षगंडे ॥ ॡं नमः वामगंडे ॥ एं नमः ऊर्ध्वोष्ठे
ऐं नमः अधरोष्ठे ॥ ओं नमः ऊर्ध्वदंतपंक्तौ ॥ औं नमः अधोदंतपंक्तौ ॥ अं नमः शिरसि ॥ अः नम
ः जिह्वायां ॥ कं नमः दक्षहस्तमूले दक्षांसे ॥ खं नमः दक्षकूर्परे ॥ गं नमः दक्षमणिबंधे ॥ घं नम
ः दक्षहस्तांगुलिमूले ॥ ङं नमः दक्षहस्तांगुल्यग्रे ॥ चं नमः वामहस्तमूले वामांसे ॥ छं नमः वा ८

वामकूर्परे॥ जंनमः वाममणिबंधे॥ झंनमः वामहस्तांगुलिमूले॥ ञंनमः वामहस्तांगुल्यग्रे॥ टंन
मः दक्षपादमूले॥ ठंनमः दक्षजानुनि॥ डंनमः दक्षगुल्फे॥ ढंनमः दक्षपादांगुलिमूले॥ णंनमः द
क्षपादांगुल्यग्रे॥ तंनमः वामपादमूले॥ थंनमः वामजानुनि॥ दंनमः वामगुल्फे॥ धंनमः वाम
पादांगुलिमूले॥ नंनमः वामपादांगुल्यग्रे॥ पंनमः दक्षपार्श्वे॥ फंनमः वामपार्श्वे॥ बंनमः पृष्ठे
॥ भंनमः नाभौ॥ मंनमः उदरे॥ यंनमः हृदये॥ रंनमः दक्षांसे॥ लंनमः ककुदि॥ वंनमः वामांसे॥
शंनमः हृदयादिदक्षहस्तांगुल्यग्रांतं॥ षंनमः हृदयादिवामहस्तांगुल्यग्रांतं॥ सनमः हृदया
दिदक्षपादांगुल्यग्रांते॥ हंनमः हृदयादिवामपादांगुल्यग्रांते॥ ळंनमः हृदयादिउदरांते॥
क्षंनमः हृदयादिमुखांतेन्यसेत्॥ इतिमातृकान्यासः॥ ततः॥ मूलेन त्रिप्राणानायम्य॥
अस्यमंत्रस्य॥ ब्रह्मविष्णुरुद्राऋषयः॥ गायत्र्युष्णिगनुष्टुभश्छंदांसि॥ महाकालिमहा

लक्ष्मी महासरस्वत्यो देवता ॥ नंदाशाकंभरिभिमाशक्तयः । रक्तदंतिकादुर्गाभ्रामर्यो बीजानि ॥
अग्निवायुसूर्यस्तत्वानि ॥ जपपूजादौ विनियोगः ॥ ब्रह्मविष्णुरुद्रेभ्य ऋषिभ्यो नमः शिरसि गा
यत्र्युष्णिगनुष्टुप्छंदोभ्यो नमः मुखे । महाकालीमहालक्ष्मिमहासरस्वतीभ्यो देवता ॥
भ्यो नमः हृदये ॥ नंदाशाकंभरीभीमाभ्यः शक्तिभ्यो नमः । दक्षस्तने । रक्तदंतिकादुर्गाभ्रा
मरीभ्यो बीजेभ्यो नमः वामस्तने ॥ अग्निवायुसूर्येभ्यस्तत्वेभ्यो नमः । हृदये । ततः ऐं अंगु
ष्ठाभ्यां० ॥ ह्रीं तर्जनीभ्यां० ॥ क्लीं मध्यमाभ्यां० ॥ चामुंडायै अनामिकाभ्यां० । विच्चे कनिष्ठिका
भ्यां० ॥ ऐं ह्रीं क्लीं चामुंडायै विच्चे करतलकरपृष्ठाभ्यां० । एवं हृदयादि । नमः ऐं ब्रह्मरंध्रे । नमः
ह्रीं दक्षनेत्रे ॥ नमः क्लीं वामनेत्रे । चां नमः दक्षकर्णे मुं नमः वामकर्णे । डां नमः दक्षनासापुटे
यै नमः वामनासापुटे । वि नमः मुखे । च्चे नमः गुह्ये । मूलेन अष्टवारं व्यापकं कृत्वा । ध्यानं ॥ ८

॥खड्गंचक्रगदेषुचापपरिघान्शूलंभुशुंडींशिरःशंखंसंदधतींकरैस्त्रिनयनांसर्वांग
भूषावृतां॥यांहंतुंमधुकैटभौजलजभूस्तुष्टावसुप्तेहरौनीलाश्मद्युतिमास्यपाददश
कांसेवेमहाकालिकां॥१॥अक्षस्रक्परशुंगदेषुकुलिशंपद्मंधनुःकुंडिकांदंडंशक्तिमसिं
चचर्मजलजंघंटांसुराभाजनं॥शूलंपाशसुदर्शनेचदधतींहस्तैःप्रवालप्रभांसेवेसैरि
भमर्दिनीमिहमहालक्ष्मींसरोजोद्भवां॥२॥घंटाशूलहलानिशंखमुसलेचक्रंधनुःसा
यकंहस्ताब्जैर्दधतींघनांतविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभां॥गौरीदेहसमुद्भवांत्रिजगता
माधारभूतांमहापूर्वामत्रसरस्वतीमनुभजेशुंभादिदैत्यार्दिनीं॥३॥एवंध्यात्वामनसासंपू
ज्य॥वेद्यांसर्वतोभद्रंकृत्वातत्रदेवताआवाह्यप्रतिष्ठाप्यसंपूज्यतन्मध्येमहीद्यौरितिभू
मिंस्पृष्ट्वाओषधयःसंवदंतइतिसप्तधान्यानिनिक्षिप्त्वा॥आकलशेष्वितिहेमंराजतंता

ग्रंम्हन्मयं वा कलशं संस्थाप्य इमं मे गंगे इ सुदकेनापूर्य गंधद्वारामिति गंधं या ओषधीरिति
4 सर्वौषधीः ॥ काण्डात्काण्डादिति दूर्वाः अश्वत्थे व इति पंचपल्लवान् ॥ स्योना पृथिवीति सप्तमृ
दः याः फलिनीरिति फलं स हिरत्नानीति पंचरत्नानि ॥ हिरण्यरूप इति हिरण्यं च क्षिप्त्वा युवा
सुवासा इति रक्तवस्त्रेण सूत्रेण वा वेष्ट्य पूर्णा दर्वीति कलशसजातीयं पूर्णपात्रं निधाय । क
लशे वरुणं संपूज्य ॥ तत्र वस्त्रे यंत्रं लिखेत् ॥ त्रिकोणषट्कोणाष्टदलचतुर्विंशतिदलचतुर
स्रात्मकं यंत्रं विलिख्य तत्र शतं चार्धहेमपलेन तदर्धेन तदर्धेन वा कृतां सहस्रं चांशं विंशति
दशापं चान्यतमसुवर्णकृतां देवीमूर्तिं रक्तपट्टदुकूलयुगच्छन्नामग्न्युत्तरेण पूर्ववत्संस्थाप्य
पूजयेत् ॥ यथाऽरं । स्ववामेऽ स्वक्षालितं मूलेन जलपूरितं कलशं निधाय तत्र वरुणं सं
पूज्य गंधपुष्पाक्षतपात्राणि दक्षिणे स्थापयेत् ॥ ततः स्ववामे एव त्रिकोणषट्कोणव ६

त्रचतुरस्त्रात्मकं यंत्रं गंधादिना भूमौ विलिख्य तत्र त्रिपादिकां निधाय मं दशकलात्मने वह्नि
मंडलाय महाकाली महालक्ष्मी महासरस्वत्यर्घ्यपात्राधाराय नमः ॥ इत्याधारं संपूज्य व
ह्निदशकलाः समर्चयेत् ॥ धूम्रार्चिषे नमः ॥ ऊष्मायै ॥ ज्वलिन्यै ॥ ज्वालिन्यै ॥ विस्फुलिंगिन्यै
॥ सुश्रियै ॥ सुरूपायै ॥ कपिलायै नमः । हव्यवहायै ॥ इति संपूज्य ॥ मूलेन प्रक्षालितं । पात्रं
संस्थाप्य ॥ अं द्वादशकलात्मने सूर्यमंडलाय महाकालि । महालक्ष्मी । महासरस्वति अर्घ्यपात्रा
य नमः ॥ इति पात्रं संपूज्य ॥ तपिन्यै ॥ तापिन्यै ॥ धूम्रायै ॥ मरीच्यै ॥ ज्वालिन्यै ॥ रुच्यै ॥ सु
षुम्नायै ॥ भोगदायै ॥ विश्वायै ॥ बोधिन्यै ॥ धारिण्यै ॥ क्षमायै ॥ इति संपूज्य ॥ ततः क्षं
हं सं षं शं वं लं रं यं मं भं बं फं पं नं धं दं थं तं णं ढं डं ठं टं ञं झं जं छं चं ङं घं गं खं कं अः अं औं ओं ऐं एं ॡं ऌं
ॠं ऋं ऊं उं ईं इं आं अं इति विलोममातृकां मूलमंत्रं च पाठन् जलमापूर्य ॥ ॐ षोडशकलात्मने ॥

सोममंडलाय मातालक्ष्मी । महालक्ष्मी । महासरस्वत्यर्थ्यै । पात्रामृताय नमः । इति जलं संपूज्य
॥ अमृतायै ॥ मानदायै ॥ पुष्टायै ॥ तुष्ट्यै ॥ पुष्ट्यै ॥ रत्यै ॥ धृत्यै ॥ शशिन्यै ॥ चंद्रिकायै ॥ कां-
त्यै ॥ ज्योत्स्नायै ॥ श्रियै ॥ प्रीत्यै ॥ अंगदायै ॥ पूर्णायै ॥ पूर्णामृतायै ॥ इति संपूज्य ॥ षडं-
गमंत्रैरभ्यर्च्य ॥ अंकुशमुद्रया तीर्थान्यावाह्य त्रां खचक्रमुसल्यधेनुयोनिमुद्राः प्रदर्श्य
१ मत्स्यमुद्रयाच्छाद्याष्टवारं मूलं जपेत् ॥ तज्जलं किंचित्कुंभोदके प्रोक्ष्य तेनात्मानं पूजासा-
धनानि च त्रिः प्रोक्षेत् ॥ देवतात्मनोर्मध्ये विशेषार्घ्यं सामान्यार्घ्यं च स्थापयेत् ॥ ततः पीठपूजा
मंडूकाय नमः ॥ कालाग्निरुद्राय ॥ आधारशक्त्यै ॥ कूर्माय नम ॥ भूम्यै ॥ सुधासागराय
॥ श्वेतद्वीपाय ॥ कल्पवृक्षेभ्यो ॥ मणिहर्म्याय ॥ हेमपीठाय ॥ इति मध्ये संपूज्य ॥ आ-
ग्नेयादिकोणेषु ॥ धर्माय ॥ ज्ञानाय ॥ वैराग्याय ॥ ऐश्वर्याय ॥ अथ पूर्वादिदिक्षु ॥ अध ऐ

र्माय ॰॥ अज्ञानाय ॰॥ अवैराग्याय ॰॥ अनैश्वर्याय ॰॥ इति संपूज्य ॥ पुनर्मध्ये ॥ अनंताय
॰॥ पद्माय ॰॥ आनंदमयकंदाय ॰॥ संविन्नालाय ॰॥ विकारमयकेसरेभ्यो ॰॥ प्रकृत्यात्मकप
त्रेभ्यो ॰॥ पंचाशद्वर्णकर्णिकायै ॰॥ सूर्यमंडलायनमः ॰॥ चंद्रमंडलायन ॰॥ वह्निमंडलाय
॰॥ सत्वायन ॰॥ रजसेन ॰॥ तमसे ॰॥ आत्मने ॰॥ अंतरात्मने ॰॥ परमात्मने ॰॥ ज्ञानात्मने ॰॥
मायातत्वाय ॰॥ कलातत्वाय ॰॥ विद्यातत्वाय ॰॥ परतत्वाय ॰॥ इति पीठदेवतासंपूज्य पीठश
क्तीः पूजयेत् ॥ पुरत आरभ्याष्टदिक्षु मध्ये च ॥ जयायै ॰॥ विजयायै ॰॥ अजितायै ॰। अपराजिता
यै ॰॥ नित्यायै ॰॥ विलासिन्यै ॰॥ दोग्ध्र्यै ॰॥ अघोरायै ॰॥ मंगलायै ॰॥ ॐ ह्रीं सर्वशक्तिकमलास
नाय सर्वात्मसंयोग्यपीठात्मने नमः ॥ इति पीठपूजा ॥ ततः हार्दस्थां ज्योतिर्मयीं सपरीवारां महा
लक्ष्मीं ध्यात्वा ॥ आगच्छ वरदे देवि दैत्यदर्पनिषूदिनि ॥ पूजां गृहाण सुमुखि नमस्ते शंकरप्रिये

॥दुर्गादेविसमागच्छसांनिध्यमिहकल्पय।बलिंपूजांगृहाणत्वमष्टाभिःशक्तिभिःसहइतिमंत्रं
पठित्वा।वहन्नासारंध्रेणपुष्पांजलौआनीयमूलेनपुष्पप्रक्षेपेणमूर्त्तौसंयोज्यावाहन्यादिमु
द्राःप्रदर्श्य॥आवाहनीस्थापिनीसांनिधापिनीसंरोधिनीसंमुखीकरणी।देवतांगेषडंगन्या
10 सः।सकलीकरणं।अवगुंठिनीअमृतीकरणीपरमीकरणीएतास्मुद्राः॥प्रदर्शयेत्।ततोदे
व्याःप्राणप्रतिष्ठांकुर्यात्।ततःपाद्यार्घ्याचमनीयमधुपर्कार्थंपात्रचतुष्टयेगंधादिक्षिपेत्।
तत्रपाद्येदूर्वाविष्णुक्रांताश्यामाकपद्मपात्राणि।अर्घ्येगंधपुष्पाक्षतकुशाग्रसर्षपयवदूर्वाः
आचमनीयेजातिपत्रकक्कोललवंगानि॥मधुपर्केदधिमधुघृतं।ततःमूलेनआसनपाद्या
र्घ्याचमनीयमधुपर्कान्निवेदयेत्॥ततःसुगंधतैलोष्णोदकपंचामृततीर्थोदकैःस्नाप
यित्वा॥पुनराचमनंदत्वापट्टदुकूलयुगंकंचुकंगंधअलंकारान्सौभाग्यद्रव्याणिपुष्पाणि १०

चसमर्प्यावरणानि पूजयेत् ॥ यथा ॥ त्रिकोणे देवि दक्षिणे ॥ महालक्ष्म्यै ०॥ वामे महासरस्वत्यै ०। त्रि
कोणे पुरत आरभ्य प्रादक्षिण्येन कोणत्रये ॥ सरस्वति सहिताय ब्रह्मणे नमः। श्रीसहिता
य विष्णवे ०। उमासहिताय शिवाय ०॥ इति संपूज्य ॥ उदक् सिंहासन ०॥ दक्षिणे महिषायन ०।
ततः षट्कोणे पुरत आरभ्य ॥ ॐ ॥ नंनंदजायै नमः ॥ ॐ रं रक्तदंतिकायै ०॥ ॐ शां शाकंभर्यै ०।
ॐ दुं दुर्गायै ०। ॐ भीं भीमायै ०॥ ॐ भ्रां भ्रामर्यै ०। इति संपूज्य ॥ ततो अष्टपत्रेषु पुरत आरभ्य।
॥ ॐ ब्रं ब्रह्माण्यै नमः ॥ ॐ मां माहेश्वर्यै ०॥ ॐ कौं कौमार्यै ०॥ ॐ वं वैष्णवि ०॥ ॐ वां वाराह्यै ०॥ ॐ
नां नारसिंह्यै ०॥ ॐ ऐं ऐंद्र्यै ०। ॐ चां चामुंडायै ०। इति संपूज्य। ततः चतुर्विंशतिदले पुरत आ
रभ्य ॥ विष्णुमायायै ०॥ चेतनायै ०। बुद्धि ०॥ निद्रायै ०॥ क्षुधायै ०॥ छायायै ०॥ शक्त्यै ०॥ तृष्णायै ०
क्षांत्यै ०॥ जात्यै ०॥ लज्जायै ०। शांत्यै ०। श्रद्धायै ०॥ कीर्त्यै ०॥ लक्ष्म्यै ०॥ वृत्त्यै ०। श्रुत्यै ०। स्मृत्यै ०। दयायै ०

तुष्ट्यै ० । मात्रे ० । भ्रान्त्यै ० ॥ इति संपूज्य ॥ गृहस्य चतुर्षु कोणेषु । गणेशाय ० । क्षेत्रपालाय ० । बटु
काय ० । योगिनीभ्यः । इति संपूज्य । ततः पूर्वादि प्रसिद्ध दिक्षु । इंद्राय नमः । अग्नये ० । यमाय ०
निर्ऋतये ० । वरुणाय ० । वायवे ० । सोमाय ० ॥ ईशानाय ० । वरुणनिर्ऋतिमध्ये । अनंताय ० । ई
शानमध्ये । ब्रह्मणे ० । तत इंद्रादिसमीपे ॥ वज्राय ० । शक्तये ० । दंडाय ० । खड्गाय न ० । पाशाय ० ।
अंकुशाय ० । गदायै ० । त्रिशूलाय ० ॥ चक्राय ० । पद्माय नमः ॥ इत्यावरण पूजां कृत्वा । ततः मूले
न धूपदीपौ दत्वा । नैवेद्यमस्त्रेणाभिमंत्र्य मूलेन प्रोक्ष्य कवचेनावगुंठ्य धेनुमुद्रयामृतीकृत्य मू
लेन निवेद्य ग्रासमुद्रां प्रदर्श्य मध्ये पानीयं उत्तराचमनं दत्वा करोद्वर्तनं कृत्वा ताम्बूलं दक्षिणां छ
त्रचामरदर्पणादि निवेद्य नीराजनं कृत्वा ॥ नमस्कार प्रदक्षिणाः कृत्वा । पुष्पांजलिं दत्वा माषभक्त
कूष्मांडादि बलिं दत्वा पूजां समर्पयेत् ॥ अथ कुमारीपूजा ॥ ताश्च प्रत्यहं नव पूज्याः ॥ अशक्तौ ए ११

क्वा। तत्रसुगंधतैलेनाभ्यंगंकारयित्वा ऽ संस्नातांतांपीठेउपवेश्यदेशकालौस्मृत्वाममामुकका
मनासिध्यर्थं। अमुकरूपिणींकुमारीपूजनमहंकरिष्ये॥ इतिसंकल्प्य॥ मूलेनषडंगंकृत्वा॥ मू
लमुच्चार्य॥ मंत्राक्षरमयींलक्ष्मींमातॄणांरूपधारिणीं॥ नवदुर्गात्मिकांसाक्षात्कन्यामावाहयाम्यहं
॥ इतिमंत्रेणावाह्यासनंपाद्यंचदत्वोष्णोदकेनपादौप्रक्षाल्याचमनंस्नानंपट्टदुकूलंवस्त्र
वस्त्रकंचुकालंकारादिदत्वासुगंधेनानुलेप्यहरिद्राकुंकुमसिंदूरांजनपुष्पमालाभिरभ्य
र्च्यधूपदीपौदत्वापायसादिनानाभक्ष्यैर्भोजयेत्॥ भोजनकालेचमूलमंत्रंसप्तशतींचजपे
त्॥ ततोनानाफलतांबूलदक्षिणांदद्यात्॥ एवंशतंचण्डींदिनचतुष्टयेद्विगुणादिवृध्या
कार्यं॥ ततोदेव्यैपूजांसमर्प्यसर्वेविप्राः कृतांगन्यासाः अष्टोत्तरंशतंनवार्णंवजपित्वा॥ क
वचार्गलाकीलकानिसकृज्जप्त्वासप्तशतींजप्त्वा॥ अंतेरहस्यानिनवार्णंचाष्टोत्तरशतंज

जपेयुः ॥ ऋग्वेदादीनां प्रतिपाठं नावृत्तिः ॥ एवमष्टलिङ्गः प्रत्येकं प्रथमे दिने एकं ॥ द्वितीये द्वे ॥ तृतीये
त्रीणि ॥ चतुर्थे चत्वारि रूपाणि ॥ इत्येवं जपं कुर्युः ॥ प्रत्येकमयुतं संपुटीकरणं जपात्स्यकृत्
वाणेमंत्रं च जपेयुः ॥ कुलिजाः कृतं तु अक्षीरमात्राशनेन हविष्याशनेन वा ॥ ब्रह्मचर्यं भूमिशा
यने स्पृश्यास्पृश्यादिनियमाश्च ॥ एवं दिनचतुष्टयं कृत्वा ॥ पंचमे दिने होमः ॥ तत्र ॥ होमे तंत्रं तु
स्वशाखोक्तमेव ॥ तथैव शिष्टाचारात् ॥ रात्रिसूक्तं देवीसूक्तं जातवेदसे शताक्षरव्याहृतिप
दांति यच्छद्दूरके इत्यादि वैदिकमंत्रयोगदर्शनात् ॥ सप्तशत्याः पुराणमंत्रत्वात् ॥ रहस्ये
स्याग्नौ गन्धादिसंयुक्ते च ॥ स्वगृह्योक्तप्रकारेणाग्निं संस्थाप्य पायसादिद्रव्यैरेकैको द्विजः स
प्तशतीप्रतिमंत्रेण वाणेन च सह संपुटं कुर्यात् ॥ तत आवरणदेवतानामपि स्वाहांते
नाममंत्रैरेकैकामाहुतिं कुलापूर्णाहुतिं कृत्वा कुमार्यां देवीं संपूज्य बलिदानं विधाय ॥ कृ ११

लिग्भ्यः प्रत्येकं निष्कं अशक्तौ सुवर्णं दक्षिणां दद्यात् ॥ ततो विप्राः कुंभोदकेन यजमानं वैदि
कैः पौराणैश्च मंत्रैरभिषिंचेयुः ॥ ततः शतं विप्रान्भोजयेत् ॥ तेभ्योपि यथाशक्ति दक्षिणां दद्या
त् ॥ शतचंडी दशगुणो विधिः ॥ सहस्रचंड्यां ॥ तद्दशगुणो विधिः ॥ रयुतचंड्यां ॥ तद्दशगु
णो लक्षचंडी विधिः ॥ जपहोमे दक्षिणायां विप्रभोजने च दशगुणत्वं ॥ दशब्राह्मणैः साच
त्वारिंशद्दिनैः सहस्रचंडिः कार्या ॥ तत्र प्रथमे दशाहे एकैकावृत्तिः ॥ द्वितीये दशाहे द्वे ॥ तृती
ये दशाहे तिस्रस्तिस्रः ॥ चतुर्थे चतस्रः ॥ ४ ॥ एवं शतब्राह्मणैश्चत्वारिंशद्दिनैरयुतचंडी ॥ इ
ति प्रकारांतरं किंचित् ॥ इति कुलकरोपनामक कन्हसिंह भट्टात्मज नारायणभट्टसूनुश्री
कृष्णकृतो मंत्रमहोदध्यनुसारी शतचंडीप्रयोगः ॥ संवत् १८१९ माघ शुदी ८ रवीवासरे ॥

पद्धतिः

२१०

प्रातर्चंडीप्रयोग